

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 - 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 i 1834) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 1249) **Rada Miasta uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027 dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projektodawca:

Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

Przedstawiający w imieniu Projektodawcy:

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2022 - 2027**

Ostrowiec Świętokrzyski 2021 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Adresaci Programu	5
II. Podstawa prawna.....	5
III. Definicja i rodzaje przemocy.....	5
IV. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.	6
V. Cele Programu.....	21
Cel 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	21
Cel 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie ..	23
Cel 3: Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.....	26
Cel 4: Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy	28
VI. Spodziewane rezultaty realizacji Programu	29
VII. Monitoring i ewaluacja	30
VIII. Zasady finansowania Programu.	30

Wstęp

„Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności” – czytamy w preambule ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, trudności wychowawcze, nie wypełnianie obowiązków domowych, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha kłótnia przeradza się w dramatyczną awanturę. Nadal wiele osób doświadczających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstydu, nieufności, bezradności, obaw o własne zdrowie i życie oraz braku gotowości do zmiany własnego życia. Prawo osoby doświadczającej przemocy do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy stanowi priorytet w gminnej polityce społecznej realizowanej poprzez Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przemoc rzadko występuje jednorazowo, częściej jest procesem trwającym przez wiele lat i powtarzającym się cyklicznie. Pandemia i izolacja miała wpływ na funkcjonowanie polskich rodzin. Okres kwarantanny wywarł negatywny wpływ na wszystkich. Izolacja od społeczeństwa dla wielu rodzin stała się prawdziwym problemem, wynikającym z utrudnionej możliwości uzyskania realnego wsparcia. Sytuacja izolacji praktycznie odcięła rodziny/osoby doświadczające przemocy od możliwości uzyskania pomocy.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń, zarówno dla rodziny rozumianej jako instytucja, jak i dla jej poszczególnych członków. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co stanowi podstawę do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określanych w obowiązującym porządku prawnym. Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się już w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Skala problemu i jego destrukcyjny charakter powodują, że przeciwdziałanie przemocy staje się jednym z istotnych zadań służb publicznych i podmiotów na co dzień pracujących z rodziną.

Zadaniem własnym gminy jest opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, które wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanego dalej Programem. Jest on jednym z elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030. Gmina za cel strategiczny przyjmuje osiągnięcie wysokiej jakości życia społeczności lokalnej, wolnej od przemocy i bezpiecznej. Koordynatorem Programu obejmującego lata 2022-2027 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Realizatorem działań Programu jest Zespół Interdyscyplinarny.

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy i ograniczenie jej występowania w rodzinie, a także zminimalizowanie skutków jej stosowania poprzez podniesienie świadomości społecznej mieszkańców, ochronę osób doświadczających przemocy, pracę z domniemanymi sprawcami, rozwój współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminy obejmują tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizację Programu,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadania Programu są realizowane przez wiele podmiotów, instytucji samorządowych, rządowych i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim:

1. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski – Urząd Miasta/Wydział Edukacji i Spraw Społecznych,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim,
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski,
5. Powiat Ostrowiecki – Starostwo Powiatowe/Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych,
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim,
7. Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim,
8. Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim,
9. Kuratorzy sądowi i społeczni,
10. Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim,
11. Straż Miejska w Ostrowcu Świętokrzyskim,
12. Żandarmeria Wojskowa - Placówka w Kielcach,
13. Zespół Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Świętokrzyskim,
14. Placówki oświatowe,
15. Okręgowy Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłupstwem prowadzony przez Stowarzyszenie „Hojne Serce” im. Św. Jana Pawła II w Końskich,
16. Organizacje pozarządowe.

I. Adresaci Programu

Program kierowany jest do wszystkich mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego, w szczególności do:

- osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

II. Podstawa prawna.

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ramowy Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022-2028,
- Strategia Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030.

III. Definicja i rodzaje przemocy.

Zgodnie z art. 2 pkt. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, „przemoc w rodzinie – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Zgodnie z art. 207 k.k. przestępstwo znęcania się należy do przestępstw ściganych z urzędu.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy, wśród których najczęściej wymienia się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną (materialną) i zaniedbanie.

- Przemoc fizyczna – przejawia się w agresywnym zachowaniu, zadawaniu bólu fizycznego. Może przejawiać się w różnych formach, m.in.: popychanie, uderzanie, wykręcania rąk, duszenie, kopanie, spoliczkowanie, które mogą doprowadzić do uszkodzeń ciała w postaci, m.in.: zasinień, zadrapań, krwawień, oparzeń.
- Przemoc psychiczna – wpływa na zmniejszenie u ofiary poczucia własnej wartości. Ta forma przemocy może spowodować u ofiary nieodwracalne skutki w postaci zmian w psychice i funkcjonowaniu w codziennym życiu. Przybiera formy m.in., tj.: izolacja, wyzwiska, ośmieszanie, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, krytykowanie, poniżanie, demoralizację, ciągłe niepokojenie.
- Przemoc seksualna – ofiary zmuszane są do obcowania płciowego i innych czynności

seksualnych. Ten rodzaj przemocy jest często przez ofiary ukrywany. Z tego też powodu trudno jest udzielić im pomocy.

- Przemoc ekonomiczna (materialna) – ograniczanie przez sprawcę dostępu do środków finansowych, pozbawianie zarobionych pieniędzy, wyliczanie wydatków, zabieranie karty kredytowej. Utrzymywanie w całkowitej zależności, podporządkowanie, kontrolowanie środków niezbędnych do utrzymania ekonomicznej niezależności.
- Przemoc w formie zaniedbania – dotyczy wszystkich grup społecznych: dzieci, dorosłych, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Przejawia się w niezaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych członków rodziny. Zaniedbywanie związane jest z niedostrzeganiem potrzeb psychicznych i fizycznych. W stosunku do dzieci pojawia się forma zaniedbywania jako niezaspokojenie potrzeb dziecka niezbędnych do prawidłowego rozwoju; tj. potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, psychiką.
- Dyskryminacja – szykanowanie z powodu wieku, niepełnosprawności, rasy, koloru skóry, religii, płci.

Przemoc jest przestępstwem, które w zależności od tego czy ma charakter jednorazowy, czy powtarza się jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Przemoc w rodzinie dotyka wszystkie grupy społeczne bez względu na status społeczny, płeć, wiek czy też miejsce zamieszkania. Z tego powodu niezbędne jest ustalenie działań, mających na celu wsparcie osób doznających przemocy w rodzinie. Zadaniem Programu jest ustalenie odpowiednich działań w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, ochrona tych osób i podnoszenie świadomości społecznej na temat przeciwdziałania przemocy. Ważne jest również upowszechnianie i wskazywanie metod wychowawczych opartych na zrozumieniu i dialogu, bez użycia przemocy. Niezbędne jest dotarcie do środowisk dotkniętych przemocą, ale również do takich, które tą przemocą, są zagrożone. Celem jest także podejmowanie działań edukacyjno-korekcyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

IV. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.

Diagnoza problemu przemocy na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego obejmuje analizę danych uzyskanych od podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, takich, jak: Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, wymiar sprawiedliwości, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świętokrzyski Ośrodek Terapii, Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „Eskulap”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Dane zebrane z wymienionych obszarów pozwalają w pewnym stopniu ustalić skalę problemu. Diagnoza ta pozwala także na poznanie działań, które podejmują poszczególne podmioty w celu przeciwdziałania przemocy na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim przeprowadził badanie społeczne wśród mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego.

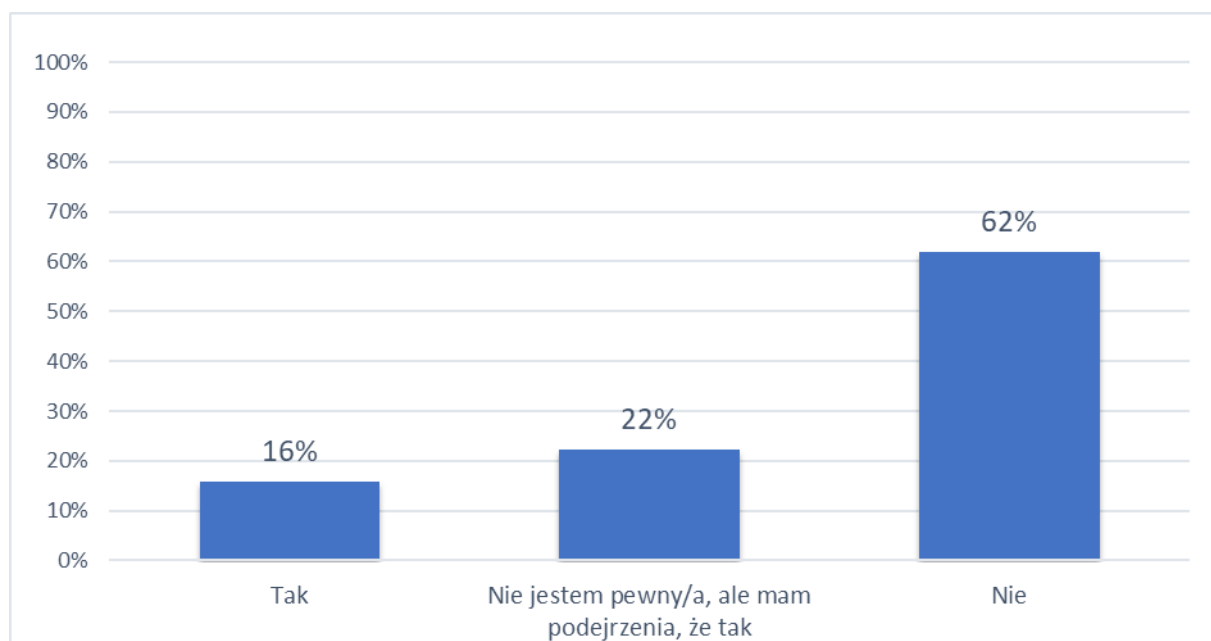
Badania obejmowały trzy grupy reprezentujące lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy,
- 2) dzieci i młodzież szkolna,
- 3) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Celem badań była diagnoza problemów społecznych związana z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzecią, a także postawami społecznymi wobec tych problemów społecznych. W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych sformułowano podstawowe problemy środowiskowe i rekomendacje, m.in. w obszarze przemocy w rodzinie. Zjawisko przemocy jest niezwykle trudne do zbadania. Na potrzeby Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przedstawiamy wyniki diagnozy, cytując odpowiedzi na zadane pytania dotyczące przemocy w rodzinie.

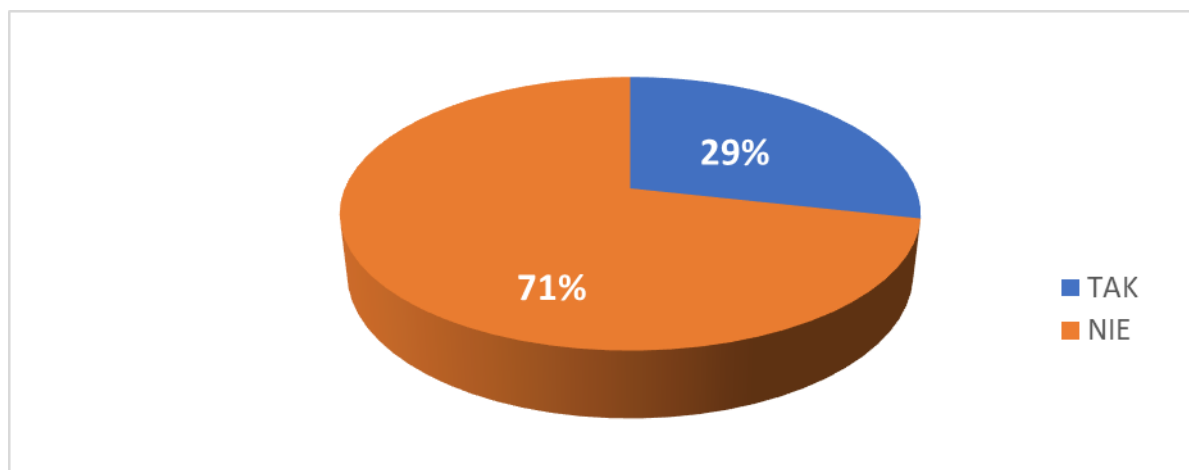
łącznie 38% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie lub podejrzewa, że tak się dzieje.

Wykres 1 Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub "ze słyszenia") doświadczające przemocy w rodzinie?

Wśród badanych mieszkańców **tylko 29% wie, do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie.** Respondenci najczęściej wskazywali Policję oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Tym samym, **71% respondentów nie wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji doświadczania przemocy.**

Wykres 2 Czy wie Pan/Pani gdzie może uzyskać pomoc ofiara przemocy w Pana/Pani rejonie zamieszkania?

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

łącznie 91% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną.

W społeczeństwie jest obecne przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „złych domach” – **łącznie tylko 9%** mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski jest skłonny **myśleć w ten sposób o przemocy w rodzinie**. Poza tym, **98%** respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że **ofiara przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna**.

Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: zdecydowanie prawdziwe i raczej prawdziwe:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – **3,4%**;
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – **3%**;
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy” - **15,7%**;
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – **5%**;
- „Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie” - **9,8%**.

Tabela 1: Przekonania dotyczące przemocy.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	52%	39%	6%	3%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	3%	6%	29%	62%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	79%	19%	1%	1%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1,2%	2,2%	18,3%	78,2%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	2%	1%	8%	89%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	2%	3%	11%	84%
Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	5,9%	9,8%	28,5%	55,8%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	4,5%	5,3%	12,4%	77,8%

Aby zwiększyć świadomość mieszkańców na temat przemocy w rodzinie należy cyklicznie na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego przeprowadzać kampanie informacyjne dotyczące przemocy oraz włączyć w proces działania lokalne instytucje pomocowe. Diagnoza problemu przemocy na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego obejmuje również analizę danych zebranych od podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Komenda Powiatowa Policji przekazała dane odnośnie przestępstwa z art. 207 k.k., który brzmi:

„1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
 § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
 § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”.

Tabela 2: Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim - przestępstwa z art. 207 k.k. w latach 2018 – 2020

Przestępstwa z art. 207 KK	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba ogólna postępowań przygotowawczych	57	55	40
liczba postępowań przygotowawczych zakończonych aktem oskarżenia	27	24	18
liczba postępowań przygotowawczych zakończonych umorzeniem postępowania	41	32	22
liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą	10	4	10
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych	23	12	16
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi	23	13	13

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2018-2020

Z analizy danych wynika, iż spadła liczba ogólnych postępowań przygotowawczych, natomiast liczba sprawców przemocy wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą w stosunku do ilości ogólnych postępowań przygotowawczych wzrosła. Może mieć na to wpływ sytuacja wprowadzenia nowych regulacji. W dniu 30 kwietnia 2020 r. weszła w życie nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 956), mająca na celu lepszą ochronę ofiar i skuteczniejszą walkę ze sprawcami przemocy domowej. Najistotniejszą zmianą ustawy antyprzemocowej jest przyznanie Policji i Żandarmerii Wojskowej prawa do wydawania wobec sprawcy przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Funkcjonariusz może to prawo wykorzystać podczas interwencji

w stosunku do osoby stosującej przemoc domową, jak również w sytuacji, gdy uzyska informacje o niepokojących zdarzeniach od osoby doznającej przemocy. Według dodanego artykułu 66 b, za niezastosowanie się do wydanego zakazu lub nakazu grozi grzywna, areszt lub ograniczenie wolności. Nałożony zakaz zbliżania lub nakaz eksmisji obowiązuje przez 14 dni. Na wniosek pokrzywdzonego Sąd może go przedłużyć. Postępowanie w takiej sprawie prowadzone jest w trybie przyspieszonym. Orzeczenie wydane ma być w ciągu miesiąca od momentu złożenia wniosku.

Z informacji uzyskanych z Policji wynika: w 2018 r. pokrzywdzonych przemocą w rodzinie było - 408 osób, w 2019 r. - 297, a w 2020 r. - 247 osób. Występuje tendencja spadkowa. Podobnie jak w przypadku dzieci pokrzywdzonych przemocą w rodzinie, w 2018 r. było ich - 184, w 2019 r. - 111, a w 2020 r. - 88. Liczba interwencji domowych w związku z przemocą w rodzinie wynosiła w 2018 r. - 233, w 2019 r. - 190, a w 2020 r. - 159. Wszystkie dane wykazują tendencje spadkową.

Z informacji uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Ostrowcu Świętokrzyskim wynika, że w zakresie spraw związanych z przemocą w rodzinie, ogólna liczba postępowań przygotowawczych w 2020 r. w stosunku do 2019 r. nieznacznie zmalała, natomiast w stosunku do 2018 r. znacznie wzrosła. Liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą podobnie, liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych i liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi w 2020 r. wzrosła w stosunku do lat poprzednich. Zestawienie przedstawia Tabela 3.

Tabela 3: Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim - postępowania z art. 207 § 1 k.k. w latach 2018-2020 dotyczące mieszkańców miasta Ostrowiec Świętokrzyski

Postępowania z art. 207 § 1 KK	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba ogólna postępowań przygotowawczych	99	177	159
liczba postępowań przygotowawczych zakończonych aktem oskarżenia	29	61	48
liczba postępowań przygotowawczych zakończonych umorzeniem postępowania	37	39	36
liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą	13	18	19

liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych	16	17	18
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi	16	13	18
Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	0	0	0

Źródło: Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Św. II Wydział Karny, dane za lata 2018-2020

Zgodnie z art. 207§1 k.k. sprawca przemocy podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Nie mniej jednak sąd może zastosować w oparciu o przepisy art. 37 a k.k. kary: grzywny lub ograniczenia wolności. Tabela 4 przedstawia dane uzyskane z Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim II Wydział Karny.

Tabela 4: Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim II Wydział Karny - przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. – dane dotyczące osadzonych i skazanych w latach 2018 - 2020

Przestępstwa z art. 207 § 1 KK	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób skazanych	31 (w tym z warunkowym zawieszeniem 11)	17 (w tym z warunkowym zawieszeniem 3)	22 (w tym z warunkowym zawieszeniem 7)
liczba orzeczonych kar pozbawienia wolności	21 (w tym z warunkowym zawieszeniem 11)	6 (w tym z warunkowym zawieszeniem 3)	16 (w tym z warunkowym zawieszeniem 7)
liczba orzeczonych kar ograniczenia wolności	6	6	4
liczba orzeczonych kar w postaci grzywny samoistnej	5	3	2
liczba osób osadzonych	10	3	9
liczba ukaranych recydywistów	4	1	4
liczba oddanych pod dozór	8	3	7

liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą	1	1	3
liczba osób skierowanych do wykonania prac społecznie użytecznych	0	0	4
liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie	37	20	27
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych	1	5	8
liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi	0	3	3
Skazani, których sąd zobowiązał do uczestnictwa w programach korekcyjno - edukacyjnych	0	0	0

Źródło: Sąd Rejonowy w Ostrowcu Św. II Wydział Karny, dane za lata 2018-2020

W latach 2018 – 2020 w I Wydziale Cywilnym ostrowieckiego Sądu wobec 4 sprawców przemocy z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski Sąd orzekł nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą.

Z analizy przekazanych danych wynika, iż ogólna liczba skazanych w 2020 r. spadła w stosunku do 2018 r., natomiast wzrosła w stosunku do 2019 r. Podobnie jak liczba orzeczonych kar pozbawienia wolności w 2020 r., która w stosunku do 2019 r. znacznie wzrosła. W 2020 r., w stosunku do lat poprzednich wzrosła też liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą, liczba osób wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych. Liczba osób wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi w 2018 r. wynosiła 0, natomiast w 2019 r. i w 2020 r. wzrosła do 3. Warto również zwrócić uwagę, iż w 2020 r. 4 osoby zostały skierowane do wykonania prac społecznie użytecznych, w 2018 r. i w 2019 r. nie została do tych prac skierowana żadna osoba. W latach 2018-2020 żaden sprawca nie został zobowiązany przez sąd do uczestniczenia w programach korekcyjno – edukacyjnych mających na celu korekcję niewłaściwych postaw i doprowadzenia do zmiany swojego zachowania.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy koordynowane są przez **Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski**. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty i organizacji pozarządowych. Skład Zespołu pozwala na wielowymiarową współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski.

Zespół Interdyscyplinary współpracuje ze specjalistami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, podejmowanie działań mających na celu ograniczenie zjawiska przemocy, rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy, podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się oparciu o procedurę „Niebieskie Karty – A” (zwanej dalej NK) i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Formularze NK przekazywane są do przewodniczącego Zespołu. Na ich podstawie, dla każdej rodziny ustalany jest indywidualny plan pomocy rodzinie, diagnozowany jest występujący w niej problem, a następnie przekazywane są informacje o możliwych formach wsparcia. W Grupach Roboczych uczestniczą przedstawiciele: policji, pracownicy socjalni, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodziny. Każda Grupa Robocza powoływana jest indywidualnie do potrzeb rodziny.

Tabela 5: Liczba sporządzonych NK – A przez uprawnione podmioty w latach 2018-2020

Podmiot uprawniony do założenia NK- A	Liczba NK - A	Liczba NK- A	Liczba NK-A
	2018	2019	2020
POLICJA	139	113	114
MOPS/PRACOWNIK SOCJALNY DLA 1 RODZINY	19	29	22
OŚWIATA	2	1	0
OCHRONA ZDROWIA	2	1	0
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	2	0	1
INNE	3	3	2
RAZEM	167	147	139

Źródło: Zespół Interdyscyplinary, dane za lata 2018-2020

Z analizy danych Tabeli 5 wynika, iż NK - A sporządzane były w przeważającej części przez Policję. Co do ilości wszczętych procedur w stosunku do lat ubiegłych, w 2020 r. nastąpił spadek. Warto jednak pamiętać, iż mogła na to mieć wpływ sytuacja związana z epidemią COVID 19. Większość podejmowanych działań była ograniczona. W 2020 r. nie odnotowano żadnego wszczęcia procedur przez oświatę i ochronę zdrowia, co wskazuje na potrzebę prowadzenia szkoleń dla tych jednostek. Z analizy Tabeli 6 wynika, iż osobami poszkodowanymi najczęściej są najczęściej kobiety i dzieci, natomiast liczba procedur, gdzie domniemaną ofiarą jest mężczyzna utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 6: Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie w latach 2018-2020/ Kobiety, mężczyźni i dzieci/

LATA	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	DZIECI
2018	144	11	12
2019	120	11	16
2020	122	12	6*

*1 NK - A dotyczyła 2 dzieci

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, dane za lata 2018-2020

Z analizy danych Tabeli 7 wynika, iż liczba zakończonych procedur ma tendencję wzrostową. Co do liczby sporządzonych formularzy NK-C widać wyraźny ich spadek w 2019 r., było to 76 formularzy, w 2018 r. wypełnionych ich było 155 a w 2020 r. 135. Natomiast formularzy NK-D zostały wypełnionych najwięcej w 2019 r. Było to 43 formularze, w 2018 r. 38, w 2020 r. 31. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego była najniższa w 2020 r. W 2020 r. odbyło się najwięcej posiedzeń Grup Roboczych. Co do ilości udzielonych porad psychologicznych, w latach 2019, 2020 nastąpił ich spadek w stosunku do 2018 r. W 2019 r. i 2020 r. wartości były przybliżone.

Tabela 7: Charakterystyka Zjawiska Przemocy W Ostrowcu Świętokrzyskim w oparciu o dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Działania ZI w zakresie realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie			
lata	2018	2019	2020
Liczba wszczętych i zakończonych procedur NK			
procedury wszczęte	167	147	139
zakończone	63	89	144
Liczba sporządzonych formularzy NK - C	155	76	135
Liczba sporządzonych formularzy NK - D	38	43	31
Liczba rodzin	205	195	120*
Liczba posiedzeń ZI	7	5	4
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	644	600	686
Liczba udzielonych porad, konsultacji:			
Psycholog dla dorosłych	477	399	398
Psycholog dla dzieci	142	82	78

*Liczba nowych rodzin

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, dane za lata 2018-2020

Realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny działania są skierowane zarówno do ofiar przemocy, jak i sprawców. Szczególną uwagę zwraca się na dzieci, które są ofiarami przemocy i często świadkami jej występowania w swoich rodzinach. W celu udzielenia pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, Zespół we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizuje poradnictwo specjalistów, psychologów dla osób dorosłych i dzieci. Osoby wskazane w procedurze jako dotknięte przemocą w rodzinie mogą również skorzystać z innych form pomocy świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni oprócz pomocy psychologicznej angażują osoby do udziału w projektach socjalnych. W ramach współpracy z MOPS osoby mogą również skorzystać z opieki wychowawczej, pomocy sąsiedzkiej czy też asystenta rodziny. Nawiązana została, także współpraca z Okręgowym Ośrodkiem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Polna 70. Osoby wskazane jako ofiary przemocy mają możliwość skorzystania z pomocy innych instytucji na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego. Wykaz wszystkich instytucji pomocowych jest zamieszczony i uaktualniany na stronie internetowej MOPS, adres: <https://mopsostrowiec.pl>, w zakładce Zespół Interdyscyplinarny. Każdorazowo pracownik socjalny przedstawia ofertę pomocy dla całej rodziny objętej procedurą NK.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, iż liczba dzieci umieszczonych w placówkach pieczy instytucjonalnej w wyniku przemocy domowej wynosiła w 2018 r. 0, natomiast w 2019 r. było to 5 dzieci, a w 2020 r. 3 dzieci.

Głównym problem występującym w rodzinach objętych procedurą NK jest nadużywanie alkoholu. Zespół Interdyscyplinarny ściśle współpracuje z GKRPA. Z analizy danych z tabeli 7 wynika, iż coraz więcej domniemyanych sprawców przemocy jest pod wpływem alkoholu. Wzrosła również liczba sprawców przemocy skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2018 r. były to 24 osoby, w 2019 r. - 42, natomiast w 2020 r. - 52 osoby. Liczba wniosków zgłoszonych przez Zespół Interdyscyplinarny ma tendencję wzrostową.

Tabela 8: Liczba osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu w latach 2018-2020

Osoby stosujące przemoc w rodzinie	Liczba osób		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Mąż	52	40	42
Żona	0	0	0
Konkubent	13	25	20
Konkubina	0	0	0
Syn	18	19	25
Córka	4	5	7
Wnuczka	0	0	0
Wnuczek	0	2	1
Brat	0	2	3
Siostra	0	1	0
Ojciec	2	3	3
Matka	0	3	2
Eksmatłonka	0	0	0
Eksmatłonek	0	0	1
Teściowa	0	0	0
Teść	0	0	0
Synowa	0	0	0
Zięć	1	0	0
RAZEM	90	100	104

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny, dane za lata 2018-2020

Z informacji uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż liczba zgłoszonych wniosków ogółem w 2020 r. spadła. Coraz mniej członków rodziny decyduje się na zgłoszenie problemu, natomiast liczba wniosków zgłoszonych przez Komendę Powiatową Policji w 2019 r. była najwyższa. W 2018 r. i w 2020 r. nastąpił spadek. Liczba wniosków zgłoszonych przez inne instytucje, w tym Zespół Interdyscyplinarny w 2020 r. zmalała w stosunku do 2019 r. i wzrosła w stosunku do 2018 r. W 2020 r. spadła również w stosunku do lat ubiegłych liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jak również liczba osób zgłoszonych do lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Tabela 9: Osoby stosujące przemoc w rodzinie skierowane do GKRPA w latach 2018-2020

Liczba zgłoszonych wniosków	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ogółem	140	160	129
z tego:			
wnioski zgłoszone przez Komendę Powiatową Policji	27	29	25
wnioski złożone przez członków rodziny	64	62	46
wnioski zgłoszone przez inne osoby, instytucje m.in. MOPS, DPS, ZI	49	69	58

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2018-2020

Tabela 10: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 –2020

Wnioski skierowane do Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim przez GKRPA	Liczba		
	2018	2019	2020
	121	105	100

Źródło: : Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2018-2020

Tabela 11: Liczba osób zgłoszonych do lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w latach 2018 – 2020

Liczba osób zgłoszonych do lekarza biegłego	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ogółem	150	130	126
w tym:			
liczba osób ze skłonnościami do nadużywania alkoholu	9	12	10

liczba osób uzależnionych od alkoholu	47	37	37
nie zgłosiło się na badanie	84	75	76

Źródło: : Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, dane za lata 2018-2020

Coraz częściej w procedurze NK pojawia się problem uzależnienia od narkotyków lub środków psychoaktywnych. Z informacji uzyskanych z Ośrodka Leczenia Zaburzeń Psychicznych i Uzależnień „Eskulap” wynika, iż liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od narkotyków w 2020 r. wzrosła. W 2018 r. było to 11 osób, w 2019 r. nastąpił spadek do 7 i w 2020 r. ponowny wzrost do 12 osób. Ośrodek zajmuje się osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych a także osobami współuzależnionymi.

Pracę z osobami uzależnionymi lub współuzależnionymi na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego prowadzi również Świętokrzyski Ośrodek Terapii. Tabela 12 i 13 prezentuje podejmowane przez ośrodki działania wraz z liczbą osób objętych pomocą.

Tabela 12: Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychicznych i Uzależnień „Eskulap” - Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych terapią w latach 2018 – 2020

Objęci terapia odwykową	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od alkoholu	644	570	478
liczba zarejestrowanych pacjentów współuzależnionych od alkoholu	45	38	35
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od narkotyków	11	7	12
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od innych środków psychoaktywnych	2	3	2
liczba zarejestrowanych pacjentów z powodu innych uzależnień	0	0	0
liczba nowo zarejestrowanych pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	523	843	494
liczba pacjentów skierowanych na leczenie odwykowe w szpitalu	78	205	98
liczba osób, które skorzystały z leczenia odwykowego niestacjonarnego	453	432	416

Źródło: Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychicznych i Uzależnień „Eskulap”, dane za lata 2018-2020

Tabela 13: Świątokrzyski Ośrodek Terapii Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych terapią w latach 2018 – 2020

Rodzaj problemu	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od alkoholu	216	261	179
liczba zarejestrowanych pacjentów współuzależnionych od alkoholu	0	38	31
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od narkotyków	0	4	3
liczba zarejestrowanych pacjentów uzależnionych od innych środków psychoaktywnych	48	34	16
liczba zarejestrowanych pacjentów z powodu innych uzależnień	31	11	1
liczba nowo zarejestrowanych pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	326	177	154
liczba pacjentów skierowanych na leczenie odwykowe w szpitalu	12	7	7
liczba osób, które skorzystały z leczenia odwykowego niestacjonarnego	28	57	20

Źródło: Świątokrzyski Ośrodek Terapii, dane za lata 2018-2020

Analiza danych uzyskanych z różnych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie prowadzi do wniosków:

- ofiarami przemocy w rodzinie są głównie kobiety i dzieci,
- procedura jest najczęściej wszczynana przez funkcjonariuszy Policji,
- problem przemocy domowej ma ścisły związek z problemem nadużywania alkoholu, wzrosła liczba osób skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pojawił się problem uzależnienia od narkotyków i środków psychoaktywnych,
- przeszkodą w efektywnej pracy na rzecz ofiar przemocy jest często bariera i niechęć współpracy osoby doznającej przemocy ze służbami specjalizującymi się w jej przeciwdziałaniu,
- brak wyroków sądowych czy też nakazów Prokuratury do skierowania sprawcy przemocy na zajęcia korekcyjno-edukacyjne,
- wzrosła liczba orzeczeń wydawanych przez Sąd i Prokuraturę dotycząca nakazów opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych,

- liczba wszczynanych procedur NK przez placówki oświatowe i ochronę zdrowia jest śladowa.

V. Cele Programu.

- **Cel główny:**

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez tworzenie warunków do jej ograniczenia i zmniejszenia.

- **Cele szczegółowe Programu:**

1. Profilaktyka i edukacja społeczna - zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
3. Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Cele szczegółowe Programu są zgodne z celami operacyjnymi 10.13 Strategii Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030.

L.p.	Cel 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
	Zadanie	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki
1.1.	Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego, tj. skali problemu, postaw wobec problemu oraz włączenie się w ogólnopolskie projekty badawcze.	UM, WEISS, ZI, GKRPA, Policja, placówki oświatowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba diagnoz. • Liczba osób dotkniętych przemocą. • Liczba NK.
1.2	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych/kampanii nt. zjawiska przemocy w rodzinie i jej skutków, w tym przemocy wobec dzieci, a także możliwości uzyskania pomocy przede wszystkim bezpłatnej i miejsc, które taką pomoc świadczą.	UM, GKRPA, ZI, lokalne media.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba lokalnych kampanii. • Liczba działań informacyjno-edukacyjnych/kampanii nt. zjawiska przemocy w rodzinie.

1.3	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	UM, WEiSS, kościoły, związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba podjętych inicjatyw.
1.4	Prowadzenie programów profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.	UM, WEiSS, GKRPA, MOPS, placówki oświatowe, PCPR.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów profilaktycznych. Liczba programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.
1.5	Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy.	UM, WEiSS, kościoły, związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba podjętych inicjatyw.
1.6	Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, z zakresu radzenia sobie ze stresem i agresją m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych.	UM, WEiSS, placówki oświatowe, świetlice/placówki wsparcia dziennego, specjaliści, GKRPA, Policja, Straż Miejska.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy. Liczba przeprowadzonych warsztatów, zajęć w szkołach mająca na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży negatywnych skutków stosowania przemocy.
1.7	Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.	MOPS, ZI, PCPR, Policja, inne jednostki.	<ul style="list-style-type: none"> Sprawozdanie z Realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

			<ul style="list-style-type: none"> • Dane z badań diagnostycznych innych podmiotów. • Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie: w tym: <ul style="list-style-type: none"> - kobiety, - mężczyźni, - dzieci do lat 13 /dzieci 14-18 lat, w tym z niepełnosprawnością, - osoby starsze 65+, w tym osoby z niepełnosprawnością.
1.8	Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom wolnym od agresji i wzmacnianiu więzi rodzinnych.	UM, WEISS, GKRPA, MOPS, Policja, instytucje kultury: OBK, MOSiR, organizacje pozarządowe, kościoły, związku wyznaniowe, placówki oświatowe, lokalne media.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba festynów rodzinnych. • Liczba imprez rekreacyjno-sportowych skierowanych do rodzin. • Liczba zajęć sportowych, które odbyły się na terenie KSZO/boisk Orlik. • Liczba zajęć kulturalnych. • Liczba świetlic dla dzieci. • Liczba uczestników zajęć organizowanych w świetlicach.
Cel 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie			
2.1	Kontynuowanie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.	Zespół Interdyscyplinarny	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. • Liczba posiedzeń Grup Roboczych.

			<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wszczętych procedur NK. • Liczba zakończonych procedur NK. • Ilość osób objętych pomocą ZI i GR.
2.2	Wzmocnienie/podejmowanie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi, w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	UM, WEISS, MOPS, organizacje pozarządowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań. • Liczba zleconych lub wspólnie zrealizowanych projektów.
2.3	Upowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy.	UM, MOPS, ZI, Policja, placówki oświatowe i ochrony zdrowia, lokalne media.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba inicjatyw.
2.4	Organizowanie i upowszechnianie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.	UM, WEISS, GKRPA, MOPS, ZI, placówki oświatowe, PCPR, placówki ochrony zdrowia.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy ofiarom przemocy. • Liczba materiałów informacyjnych. • Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego itp. • Liczba udzielonych porad.
2.5	Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.	MOPS, PCPR, ZI.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba Rodzin/Osób, Dzieci objętych procedurą NK. • Liczba objętych procedurą NK a także pomocą asystenta rodziny. • Liczba rodzin

			<p>monitorowanych po zakończeniu procedury NK.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci w rodzinach monitorowanych po zakończeniu procedury NK. • Liczba osób, które w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie. • Liczba dzieci umieszczonych pieczy zastępczej w wyniku występowania przemocy w rodzinie w placówkach lub w pieczy zastępczej.
2.6	Edukacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc.	UM, WEiSS, GKRPA, MOPS, placówki oświatowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. • Liczba odbiorców uczestniczących w zajęciach.
2.7	Wspieranie ruchu samopomocowego, w tym działań mających na celu utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	MOPS, grupy samopomocowe.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba grup samopomocowych. • Liczba osób objętych wsparciem.
2.8	Wzmocnienie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwanie dzieci i dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Policja, Sąd, Prokuratura.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przyjaznych pokoi przesłuchań. • Liczba przesłuchanych dzieci i dorosłych.

2.9	Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.	MOPS, PCPR, przedstawiciele ochrony zdrowia, Policja i placówek oświatowych.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci, które zostały odebrane w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, w związku z przemocą w rodzinie.
2.10	Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymania w pierwszej kolejności mieszkania socjalnego.	UM, ZUM, MOPS.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba opracowanych uregulowań prawnych/przepisów prawa miejscowego, regulaminów umożliwiających pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w uzyskaniu mieszkania socjalnego. Liczba przyznawanych mieszkań socjalnych.
2.11	Rozpowszechnianie baz danych oraz informatorów na temat podmiotów realizujących ofertę terapeutyczną dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	UM, GKRPA MOPS, placówki ochrony zdrowia.	<ul style="list-style-type: none"> Umieszczanie na stronie internetowej do 31 sierpnia każdego roku.
Cel 3: Skuteczne procedury interwencyjne i działania skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie			
3.1	Interweniowanie, reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie, stosowanie procedury NK.	MOPS, ZI, GKRPA, kuratorzy, placówki oświatowe i ochrony zdrowia, PCPR, Prokuratura, Sąd, Policja.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba sporządzonych NK. Liczba rodzin objętych NK. Liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie. Liczba zakończonych procedur NK. Liczba sprawców przemocy, którzy podjęli współpracę z psychologiem,

			<p>terapeutą uzależnień.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zawiadomień do Policji, Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. • Liczba sprawców przemocy, którym zaproponowano udział w programach korekcyjno-edukacyjnych. • Liczba wniosków złożonych do GKRPA. • Liczba i rodzaj działań interwencyjnych policji wobec sprawców przemocy. • Liczba i rodzaj działań zapobiegawczych Prokuratury, Sądu wobec sprawców przemocy. • Liczba stosujących przemoc w rodzinie w stanie nietrzeźwości. • Liczba nakazów powstrzymania się osoby stosującej przemoc od kontaktów z osobą doznającą przemoc. • Liczba osób objętych dozorem kuratora. • Liczba wniosków o tymczasowe aresztowanie. • Liczba nakazów opuszczenia lokalu przez osoby stosujące przemoc.
--	--	--	--

3.2	Motywowanie sprawców przemocy do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy.	GKRPA, MOPS, ZI, PCPR.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które zmotywowano do udziału w terapii i programach. • Liczba spraw dotyczących nadużywania alkoholu, którymi zajmowała się GKRPA w Ostrowcu Świętokrzyskim. • Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które podjęły leczenie odwykowe.
3.3	Współdziałanie i aktywność oraz wymiana informacji z Policją, Kuratorską Służbą Sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.	Policja, Kuratorska Służba Sądowa, MOPS.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc. •
Cel 4: Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy			
4.1	Podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób/institucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	MOPS, ZI, Kuratorzy, Dzielnicy, pracownicy ochrony zdrowia i placówek oświatowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń i warsztatów w których uczestniczą członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych. • Liczba działań edukacyjnych i wspierających. • Liczba przeszkolonych osób. • Liczba przekazanych materiałów edukacyjnych.

4.2	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.	MOPS, ZI, GKRPA.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. • Liczba instytucji pracujących z osobami dotkniętymi przemocą, które oferują pracownikom systematyczne wsparcie, w tym superwizje, grupy wsparcia, wsparcie psychologiczne. • Liczba odbiorców działań wspierających formy służące zapewnieniu bezpieczeństwa osób bezpośrednio pracujących z osobami agresywnymi.
4.3	Organizacja szkoleń, warsztatów dla pomiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	UM, GKRPA, MOPS.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych szkoleń. • Liczba uczestników szkoleń. • Liczba osób korzystających ze szkoleń specjalistycznych.
4.4	Organizowanie lub współorganizowanie spotkań, konferencji, debat publicznych dla służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	UM, GKRPA, ZI.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań, konferencji, debat publicznych. • Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, konferencjach, debatach publicznych.

VI. Spodziewane rezultaty realizacji Programu

Program ma na celu stworzenie kompleksowej oferty pomocowej, zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

poprzez różnorodne działania, takie, jak:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zmiana postawy społeczeństwa wobec przemocy,
- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, rozszerzenie współpracy ze specjalistami,
- poprawa różnorodności oferty skierowanej do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji, które odpowiadają za realizację określonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- zmniejszenie liczby osób doznających przemocy w rodzinie,
- poprawa jakości życia osób współzależnionych.

VII. Monitoring i ewaluacja.

Monitoring programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych zadań, będzie prowadzony przez Zespół Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Dane zgromadzone w ramach monitoringu pozwolą identyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania programu, a także stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza we właściwym kierunku. Monitoring Programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji, która dotyczy oceny efektów wdrożenia wyznaczonych zadań w oparciu o analizę wskaźników. Celem ewaluacji jest ocena działań realizowanych w ramach Programu pod kątem następujących kryteriów:

1. Skuteczności – ocena w jakim stopniu realizowane są cele założone w Programie,
2. Użyteczności – ocena w jakim stopniu realizowane działania odpowiadają potrzebom odbiorców.

Podstawę porównawczą do monitorowania i ewaluacji w/w Programu stanowić będzie wdrożony i z ewaluowany ex post Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2021, co wpisuje się w cel operacyjny 10.12 Strategii Rozwoju Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2021-2030.

Sporządzone sprawozdanie będzie przedkładane Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w terminie do 31 marca każdego roku następującego po roku sprawozdawczym i przedstawiane Radzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

VIII. Zasady finansowania Programu.

Źródłem finansowania zadań Programu będą:

- środki z budżetu Gminy Ostrowiec Świętokrzyskiego oraz pochodzące z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- środki budżetowe poszczególnych realizatorów Programu,
- środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych,
- środki z dotacji budżetu państwa.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. System ten w zamyśle ustawodawcy sprowadza się do zorganizowania i praktycznego realizowania przez gminy działań w zakresie problemu przemocy w rodzinie. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedłożony projekt uchwały dotyczy przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027. Program zawiera się w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022 – 2028.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 -2027 skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz rodziny (nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, policjantów, pracowników wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, organizacji pozarządowych).

Program został opracowany w oparciu o lokalną diagnozę środowiskową problemu przemocy w naszej Gminie. Głównym celem Programu jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej nie tylko wiedzy o zjawisku przemocy w rodzinie ale i sposobach zapewnienia profesjonalnej, zintegrowanej pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i sprawcom, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.